

Constitució del Pacte nacional pel dret a decidir

Parlament de Catalunya, 26 de juny de 2013

Vull agrair la invitació, agrair que ens hàgiu convocat a aquesta trobada d'organitzacions. La CONC, com bé sabeu, som una organització sindical que té com a principal funció promoure l'organització dels treballadors i treballadores en la defensa dels seus interessos. Som una organització social àmplia, la primera de Catalunya en nombre de persones afiliades (avui, 170.000) i el primer sindicat quant a representació sindical a les empreses catalanes, amb més de 24.000 delegats i delegades. Com compreneu, la nostra és una organització plural i diversa, que és independent dels poders econòmics i polítics, i que lluita per resoldre els problemes que els treballadors i treballadores tenim a la feina i en la societat, quan estem en actiu, a l'atur o jubilats. És, doncs, des d'aquesta reflexió que construïm les nostres propostes i és des d'aquesta realitat d'organització àmplia i plural, que en el seu si representa molts dels prismes socials i polítics de la societat, que participem, avui, ací i agraiem que us puguem aportar la nostra posició.

La posició que us aportem es deriva del mandat congressual de la CONC, de les Comissions Obreres de Catalunya, favorable al dret a decidir. El dret a decidir per part de la ciutadania és un component de radicalitat democràtica i, a més, en el cas que ens ocupa, és una mostra de respecte pel dret nacional de Catalunya. CCOO ens reconeixem com a sindicat nacional i de classe, conscients que Catalunya és una nació històricament, culturalment, socialment i políticament determinada, en la qual disposar del major i millor autogovern ha de ser un element necessari, perquè els treballadors i treballadores puguem trobar respostes als problemes reals de la nostra existència i puguem participar en la definició de les respostes necessàries.

La reunió que estem celebrant és en si mateixa ja un acte important i té, per a nosaltres, un valor positiu, en la mesura que ha de servir per configurar un consens social ampli que permeti, des del respecte a qualsevulla opinió personal, facilitar el camí per a la lliure expressió ciutadana amb total llibertat i amb totes les conseqüències. Sense consensos socials amplis, la transformació de la realitat es torna sempre difícil, quan no impossible.

És a partir d'aquestes reflexions de partida que volem fer cinc aportacions que creiem que ens han d'ajudar a avançar:

1. Si volem fer créixer el consens social requerim un fort lideratge polític, i aquest només és possible des de la màxima unitat política. La major unitat política permetrà sumar al consens social moltes i diverses organitzacions de la societat civil, que poden, en absència del consens polític, mirar-se aquest procés des de la desconfiança que malauradament avui desperta la política partidària. Aquesta és una responsabilitat que necessàriament ha d'entomar el Parlament. És per això que vull demanar a la presidenta del Parlament i a les forces polítiques que hi sou presents que esmerceu la màxima dedicació a aquesta finalitat. Des de la divisió política serà difícil sumar consensos socials.

2. El debat obert en la societat catalana sobre el dret a decidir no pot ser aliè a la realitat social que avui estem vivint i al context econòmic i social en què es produeix. Avui som els treballadors, en actiu o en atur, jubilats o en procés d'inserció laboral, els que estem patint les conseqüències negatives d'unes polítiques que retallen drets laborals i socials. La pobresa i la desigualtat creixen en la nostra societat. És per això que aquest procés ha d'avançar en paral·lel a les respostes concretes als problemes concrets dels ciutadans i ciutadanes de Catalunya. Si no veuen que hi ha respostes als problemes reals que viuen dia a dia difícilment sumarem, a un procés d'aquestes característiques, qui pot desconfiar d'un futur sense respostes. CCOO, des de sempre, hem considerat que drets nacionals i drets socials han d'avançar junts, que són indestriables. Un o altre no poden quedar subordinats entre si. Cal que avancin junts, així es retroalimenten. És per això que considerem que cal que el procés s'acompanyi de la màxima dedicació a respondre demandes socials concretes. No oblidem que avui hi ha més de 113.000 llars a Catalunya on no entra cap ingrés i que estan esperant que els poders públics del país compleixin mandats estatutaris, com la renda garantida de ciutadania, que permetin evitar que moltes persones caiguin en l'exclusió social.

3. De ben segur que hem de fer pedagogia sobre el dret a decidir. La millor pedagogia possible és el seu propi exercici. És per això que fa temps que plantejgem que el dret a decidir ho ha de ser sobre tot, sobre les coses que afecten de manera directa el ciutadà o ciutadana. Davant l'allau d'efectes negatius per a la ciutadania fruit de les polítiques sistemàtiques de retallades que el Govern està aplicant, fóra necessari que la mateixa ciutadania es pogués posicionar sobre quines han de ser les prioritats polítiques del Govern del seu país. En debats com el pressupostari, avui inexistent, o la bretxa entre una posició social, que entenem majoritària, contrària a les retallades, en serveis que l'Estatut considera bàsics de ciutadania, fóra necessària i imprescindible la consulta a la ciutadania, perquè pugui decidir sobre la vida quotidiana. Altres països d'Europa ho fan i gaudeixen de millor qualitat democràtica, i la bretxa entre ciutadania i partits no s'ha obert fins a límits insostenibles, a diferència d'ací. Potser des de l'exercici del dret a decidir en les coses quotidianes, utilitzant la norma estatutària que permet la consulta ciutadana o donant tota la rellevància a les tramitacions de les ILP ciutadanes, podríem sumar amplis sectors socials al dret a decidir en relació amb quin país i quina configuració institucional volem.

4. Considerem que el subjecte polític del dret a decidir és el ciutadà, que és qui ha de tenir garantida la seva expressió lliure de voluntat exercint el dret a vot. Cal garantir que el procés es fa des del màxim respecte a totes les llibertats que acompanyen els processos democràtics —d'expressió, d'opinió, etc.—, i cal fer-ho sense apel·lacions a pors o intransigències, sense atiar sentiments i defugint de demagògiques i idíl·liques visions que acabin generant frustració. Però, en qualsevol cas, el procés ha de culminar amb el respecte al dret del ciutadà a poder decidir. És per això que volem demanar que es clarifiqui, ja, una vegada per totes, el dret de tot ciutadà a votar, i, per tant, dels immigrants residents a Catalunya, que avui tenen limitada la seva capacitat política; han de ser respectats, perquè puguin ser també subjectes polítics de ple dret en aquest procés.

5. I com a darrera qüestió sobre el procés i el mètode de treball d'aquest Pacte, avui som ací, en una primera reunió convocada sense gaire treball de consens previ. M'haguera agradat que la continuació l'haguéssim fet en el pla que es presentava en el paper inicial, amb una comissió executiva que anés construint els consensos per avançar. Però entenc que la proposta que ens presenta el president del Govern d'encarregar al senyor Joan Rigol la presidència del Pacte i la responsabilitat de construir el consens des de la interlocució bilateral amb les organitzacions pot ser també una via possible. Vull, però, deixar clar que nosaltres no som d'adhesions infrangibles i que, per tant, no assumirem acríticament allò en l'elaboració del qual no hàgim participat i no ens hi sentim implicats. És per això que reclamo que hi hagi molta cura en un procés de construcció de consensos en què puguem avenir la nostra posició, la dels interessos que volem representar. El consens, l'hem de construir des de la implicació, la participació i el compromís.

Acabo reiterant l'agraïment a la invitació a participar en aquesta reunió de constitució del Pacte i mostrant la nostra voluntat de treballar per fer efectiu un dret de radicalitat democràtica com és el dret a decidir. Entenc, tal com ha explicitat el president del Govern en la seva primera intervenció, que aquest procés es planteja abordar-lo des de la legalitat i el diàleg, qüestions en què coincidim i a les quals, per tant, volem donar suport a l'inici d'aquest procés de diàleg que se'ns proposa per construir el marc que faci possible l'exercici del dret a decidir i la seva materialització.

Gràcies.

Joan Carles Gallego i Herrera
Secretari general de CCOO de Catalunya